

voor algemeene practici, de niertuberculose. De schrijver behandelt op zeer degelijke wijze dit onderwerp, dat hij blijkbaar volkomen beheerscht. Hij bespreekt de pathogenese en geeft een beschrijving van de symptomatologie, de diagnostiek en het verloop van dit lijden op 200 door hem waargenomen gevallen gegrond.

Hierop volgt de bespreking der behandeling, waarbij de vroegere conservatieve behandeling, de aanwending van tuberculine en het operatief ingrijpen genoemd worden. Met andere waarnemers stemt hij overeen, dat bij aanwending van tuberculine geen duidelijke plaatselijke verbetering van tuberculeus nierlijden blijkt en hij kritiseert een statistiek van MANTOUX, waaruit dit wel zou blijken. Bij den volgens zijn meening uiterst gering gebleken invloed der tuberculine- en der conservatieve therapie, legt hij nadruk op de gunstige uitkomsten der chirurgische behandeling.

De in lateren tijd verbeterde diagnostiek droeg hiertoe bij.

Hij verdedigt zijn standpunt met vermelding van verschillende statistieken (ISRAEL) e. a.) en op grond van de ervaring, die hij in 139 door hem geopereerde gevallen kon opdoen. Dit lezenswaardige nummer vormt een waardig besluit van den nu completeen eersten bundel dezer „zwanglose Abhandlungen”, waarin verschillende uitstekende monographieën voorkwamen. Ik herinner er nog aan, dat de abonnementsprijs voor een geheelen bundel (8 nummers) 8 mark bedraagt. De prijs van afzonderlijke afleveringen is iets hooger en werd door mij telkens bij de aankondiging vermeld.

M. S. GUTTELING.

Die Malaria nach den neuesten Forschungen, von Prof. ANGELO CELLI. Zweite deutsche Auflage. Berlin—Wien, URBAN und SCHWARZENBERG. 1913. (294 bldz., 4 platen en 121 afbeeldingen.) Prijs 18 mark.

Door deze Duitse vertaling wordt de vierde Italiaansche uitgave van CELLI's bekend werk voor een veel ruimer kring van lezers toegankelijk. Het boek is ten opzichte van de eerste Duitse uitgave, zoowel in omvang als in belangrijkheid, ten zeerste toegenomen. Trouwens in de tusschen beide uitgaven gelegen 13 jaren is veel, wat eerst hypothetisch leek, deugdelijk waar bevonden en heeft met name de door CELLI in praktijk gebrachte prophylaxis goed voldaan.

In het eerste gedeelte van het werk wordt de aetiologie behandeld, waarbij de stand onzer kennis der verschillende bloedparasieten en der verschillende malariafere muggen, zeer uitvoerig en met vele afbeeldingen verduidelijkt, wordt uiteengezet. Het tweede gedeelte brengt een groote massa feiten uit het gebied der epidemiologie in

zeer overzichtelijk en logisch verband, toegelicht met een groot aantal tabellen en statistieken. Het derde hoofdstuk handelt over de prophylaxis der malaria, welk onderwerp zeer grondig en met blijkbare voorliefde wordt behandeld. In het boek worden uitsluitend Italiaansche toestanden beschreven en afgebeeld, doch veel ervan is op de prophylaxis en epidemiologie van de malaria in ons land en in onze koloniën volkomen toepasselijk. Uit elke bladzijde spreekt als het ware de overtuiging, dat met degelijke kennis der factoren, die het optreden der malaria beheerschen, en met krachtigen wil om de noodzakelijke maatregelen door te zetten, de ziekte betrekkelijk gemakkelijk is uit te roeien.

Ik zou wenschen, dat het boek in handen kwam van die collega's, die praktijk uitoefenen in de weinige streken van ons land waar de malaria nog voorkomt. Het suggestieve optimisme van CELLI kan hun den weg wijzen om hun gebied malariavrij te maken. Daarvoor zijn hier te lande de voorwaarden al zeer gunstig.

H. J. M. SCHOO.

Het Groene- of Witte-Kruis-Magazijn door A. G. VAN HULST. Prijs f 2.—. Voor vereenigingen aangesloten bij de Provinciale Friesche Vereeniging, halve prijs. Verkrijgbaar bij de schrijfster.

De huiselijke ziekenzorg is in de laatste jaren zeer veel verbeterd, dank zij de afdeelingen van het Groene Kruis, die overal in het land zijn opgericht. Zeer vele zieken kunnen tegenwoordig ook in eigen woning op nieuwerwetsche wijze worden behandeld door het verschaffen van de hulp eener wijkzuster en door het verstrekken van verplegingsartikelen. Dit laatste heeft het oprichten van magazijnen noodig gemaakt, waaruit de voorwerpen kunnen worden geleend, en waarin deze na het gebruik zorgvuldig worden schoongemaakt en opgeborgen. Het groote belang, dat elk practiseerend geneesheer heeft bij een goede inrichting van dit magazijn, wettigt de aankondiging in dit *Tijdschrift* van een boek, dat dezer dagen is uitgekomen van de hand der bekende Groene Kruis-vriendin Mejuffrouw A. G. VAN HULST te Harlingen.

Het is een handleiding, die begint met eenige wenken omtrent de eischen, welke aan het gebouw, dat als magazijn moet dienen, zijn te stellen. Hierop volgt de beschrijving der verschillende verplegingsmiddelen, waarbij de schrijfster toont, dat zij voortreffelijk op de hoogte is van de artikelen, die bij de verzorging van zieken te pas komen. In alphabetische volgorde behandelt zij de voornaamste verplegingsmiddelen en vermeldt bij elk voorwerp, hoe dit wordt ge-